

“ BÌNH DÂN HỌC VỤ SỐ ” NỀN TẢNG XÂY DỰNG NĂNG LỰC SỐ CHO HỌC VIÊN SĨ QUAN CHÍNH TRỊ TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

Nguyễn Anh Minh, Nguyễn Tiên Hoàng, Lê Lệnh Quân
Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: Nâng cao chất lượng phong trào “ Bình dân học vụ số ” không chỉ đơn thuần là việc phổ cập kỹ năng công nghệ thông tin, mà còn là một cuộc cách mạng về tư duy, đòi hỏi khách quan nhằm xây dựng đội ngũ “ quân nhân số ” tinh nhuệ, đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa Quân đội và bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng. Do đó, mỗi học viên cần nhận thức đầy đủ, tham gia tích cực, nhất là tự nâng cao năng lực số cho cá nhân mình, tự biến mình thành vũ khí số trong tham gia bảo vệ nền tảng, tư tưởng của Đảng trong không gian số.

Từ khóa: bình dân, chính trị, học vụ, nền tảng.

“ POPULAR DIGITAL EDUCATION ” IS A PLATFORM TO BUILD DIGITAL CAPACITY FOR POLITICAL OFFICER STUDENTS IN THE NEW ERA

Abstract: Improving the quality of the “ Popular Digital Education ” movement is not merely the universalization of information technology skills, but also a revolution in thinking, objectively requiring to build an elite “ digital soldier ” team, meet the requirements of modernizing the Army and firmly protect the Party’s ideological foundation in cyberspace. Therefore, each student needs to be fully aware and actively participate, especially to improve their own digital capacity, turn themselves into a digital weapon in participating in protecting the Party’s foundation and ideology in the digital space.

Keywords: popular, political, academic, platform.

Nhận bài: 15/01/2026

Phản biện: 23/02/2026

Duyệt đăng: 26/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư với sự bùng nổ của trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn và Internet vạn vật đang làm thay đổi sâu sắc diện mạo thế giới và phương thức tiến hành chiến tranh. Trong bối cảnh đó, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đã xác định chuyển đổi số là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, mang tính đột phá để xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Tại Trường Sĩ quan Chính trị - nơi đào tạo đội ngũ cán bộ chủ trì về chính trị của Quân đội, việc trang bị năng lực số cho học viên thông qua phong trào “ Bình dân học vụ số ” tại Tiểu đoàn 11 trở thành một vấn đề có tính quy luật, vừa mang tính cấp bách trước mắt, vừa có ý nghĩa chiến lược lâu dài.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. “ Bình dân học vụ số ” - từ bài học lịch sử đến yêu cầu trong thực tiễn

Trong lịch sử cách mạng Việt Nam, phong trào “ Bình dân học vụ ” sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là một trong những chủ trương mang ý nghĩa chiến lược của Đảng và Nhà nước nhằm xóa nạn mù chữ, nâng cao dân trí và tạo nền tảng cho sự phát triển của đất nước. Trong bối cảnh hiện nay, khi cuộc chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, yêu cầu phổ cập tri thức và kỹ năng số cho toàn dân ngày càng trở nên cấp thiết. Từ đó, khái niệm “ Bình dân học

vụ số ” được đặt ra như một sự kế thừa tinh thần lịch sử, đồng thời đáp ứng yêu cầu mới của thời đại số.

Nhìn lại lịch sử cách mạng Việt Nam, ngay sau khi giành được độc lập năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát động phong trào “ Bình dân học vụ ” để diệt “ giặc dốt ”. Người khẳng định: “ Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu ”. Trong thời đại ngày nay, “ cái dốt ” không còn dừng lại ở việc mù chữ đơn thuần, mà đã chuyển sang hình thái mới: “ mù công nghệ ” và thiếu năng lực thích ứng với môi trường số. Khái niệm “ Bình dân học vụ số ” được ra đời từ sự kế thừa sáng tạo tinh thần của phong trào năm xưa, nhưng mang hơi thở của thời đại số. Đó là quá trình phổ cập rộng rãi những tri thức cơ bản về công nghệ thông tin, kỹ năng khai thác dữ liệu, sử dụng các phần mềm chuyên ngành và đặc biệt là xây dựng văn hóa ứng xử, bản lĩnh chính trị trên không gian mạng cho mọi quân nhân. Đối với học viên sĩ quan chính trị, năng lực số không chỉ là công cụ hỗ trợ học tập mà còn là “ vũ khí ” sắc bén để thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền, giáo dục chính trị và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Về mặt lý luận, năng lực số của học viên sĩ quan chính trị là một cấu trúc đa thành tố, bao gồm: tri thức về hạ tầng số, kỹ năng vận hành các nền tảng số và đạo đức, trách nhiệm của người

quân nhân khi tham gia vào môi trường mạng. Đây là quá trình chuyển hóa từ nhận thức về vai trò của công nghệ đến hành động làm chủ công nghệ để phục vụ mục tiêu quân sự.

Với yêu cầu của nhà trường về Phong trào “Bình dân học vụ số” phải được triển khai toàn diện, sâu rộng đến tất cả các đối tượng trong toàn trường, tạo nên cuộc vận động thi đua học tập, rèn luyện kỹ năng số, tích cực tham gia vào tiến trình chuyển đổi số. Cán bộ, đảng viên phải tiên phong, gương mẫu thực hiện phong trào, góp phần lan tỏa tinh thần tự học, tự nâng cao kiến thức, kỹ năng số; chuyển quá trình học tập, rèn luyện, nâng cao và ứng dụng tri thức số trở thành nhu cầu của mỗi quân nhân; thực hiện quyết liệt, khoa học, linh hoạt và sáng tạo, phù hợp với điều kiện thực tế của từng cơ quan, khoa, đơn vị; ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo và các nền tảng học tập trực tuyến, bảo đảm phương thức tiếp cận linh hoạt, phù hợp với từng đối tượng. Tại Tiểu đoàn 11, được sự chỉ đạo của Thường vụ Đảng ủy Tiểu đoàn, các chi bộ và các đại đội đã nhanh chóng triển khai các chương trình học tập về “Bình dân học vụ số”, tổ chức các tổ, nhóm chuyên gia tư vấn, hướng dẫn, và giải đáp thắc mắc trong quá trình học tập cho học viên tại đơn vị. Điều này chứng tỏ phong trào đã chạm đến đúng nhu cầu tự thân của người học. Học viên đã sử dụng các thiết bị điện tử, phần mềm trình chiếu, và các nền tảng học tập trực tuyến để nâng cao hiệu quả nghiên cứu khoa học và tự học. Sự chuyển biến này không chỉ nằm ở kỹ năng thao tác kỹ thuật mà còn thể hiện ở việc chấp hành nghiêm túc các quy định về an ninh, an toàn thông tin, bảo vệ bí mật quân sự - một yếu tố then chốt quyết định đến sự sống còn của đơn vị trong môi trường tác chiến hiện đại.

Đối với đối tượng học viên tại trường sĩ quan Chính trị nói chung và Tiểu đoàn 11 nói riêng. Mặc dù tỷ lệ nhận thức tích cực cao, nhưng kỹ năng thực hành số vẫn chưa đồng đều. Có một bộ phận học viên vẫn rơi vào tình trạng “mù công nghệ” cục bộ, chỉ sử dụng mạng xã hội để giải trí mà chưa biết cách biến không gian mạng thành mặt trận đấu tranh tư tưởng. Một số cá nhân còn lúng túng khi xử lý các tình huống tấn công mạng hoặc phân biệt tin giả, tin độc hại. Điều này xuất phát từ việc nội dung phong trào “Bình dân học vụ số” đôi khi còn mang tính hình thức, dàn trải,

chưa sát với đặc thù của ngành khoa học xã hội nhân văn quân sự. Sự kết nối giữa giảng đường và thực tiễn số còn khoảng cách; hạ tầng công nghệ dù được quan tâm đầu tư nhưng vẫn chưa đồng bộ, chưa tạo ra một hệ sinh thái số thực sự cho học viên. Bên cạnh đó, áp lực từ cường độ huấn luyện cao đôi khi khiến thời gian dành cho việc tự trau dồi kỹ năng số bị thu hẹp. Những hạn chế này nếu không được giải quyết triệt để sẽ trở thành rào cản ngăn cản quá trình hiện đại hóa nhân tố con người trong Quân đội, khiến đội ngũ sĩ quan chính trị tương lai thiếu đi sự nhạy bén cần thiết trước những biến động phức tạp trên không gian mạng.

Vấn đề cốt lõi đặt ra là làm sao để phong trào không chỉ là những đợt ra quân rầm rộ rồi lắng xuống, mà phải trở thành một nhu cầu tự thân, một nếp sống văn hóa của học viên. Thực tế tại Tiểu đoàn 11 cho thấy, việc nâng cao chất lượng “Bình dân học vụ số” đang đứng trước mâu thuẫn giữa yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng Quân đội với năng lực số hiện có của học viên. Để giải quyết mâu thuẫn này, cần có cái nhìn tổng thể về mối quan hệ giữa con người và công nghệ. Công nghệ chỉ là phương tiện, nhưng tư duy số và bản lĩnh chính trị của người sĩ quan mới là quyết định. Nếu học viên có kỹ năng công nghệ tốt nhưng bản lĩnh chính trị yếu, họ dễ bị sa ngã trước những cám dỗ của không gian mạng. Ngược lại, nếu có bản lĩnh nhưng thiếu năng lực số, họ sẽ trở nên lạc hậu, “tụt hậu” và bất lực trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước những thủ đoạn tinh vi của các thế lực thù địch. Do đó, việc đánh giá thực trạng phải được tiến hành khách quan, toàn diện, không chỉ dừng lại ở các con số thống kê mà phải đi sâu vào chất lượng tư duy và hiệu quả ứng dụng thực tế.

2.2. Giải pháp tạo bước đột phá, nâng cao chất lượng “Bình dân học vụ số” tại đơn vị

Trước những thách thức và yêu cầu từ thực tiễn, việc tìm kiếm những giải pháp đột phá để nâng cao chất lượng phong trào “Bình dân học vụ số” cho học viên sĩ quan chính trị nói chung, học viên tại Tiểu đoàn 11 nói riêng là một nhiệm vụ quan trọng. Hệ thống giải pháp này phải đảm bảo tính đồng bộ, liên thông và lấy người học làm trung tâm, lấy sự gương mẫu của cán bộ quản lý làm động lực, cần thực hiện tốt một số giải pháp định hướng sau đây:

Một là, nâng cao nhận thức của cá chủ thể trong tham gia “Bình dân học vụ số”. Đây là giải pháp cơ bản, đầu tiên và xuyên suốt. Đồng thời, đây cũng là giải pháp mang tính tiên đề và quyết định chính là nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể quản lý và bản thân học viên. Cần phải quán triệt sâu sắc rằng, tham gia “Bình dân học vụ số” không phải là việc làm thêm hay sở thích cá nhân, mà là thực hiện mệnh lệnh của thực tiễn cách mạng. Cấp ủy, chỉ huy các cấp tại Tiểu đoàn 11 phải là những người đi đầu trong việc thay đổi tư duy quản lý, từ phương pháp truyền thống sang quản lý dựa trên nền tảng số. Cần tổ chức các diễn đàn, tọa đàm khoa học để làm sáng rõ tầm quan trọng của năng lực số đối với chức trách của người sĩ quan chính trị. Khi học viên hiểu rằng: làm chủ công nghệ chính là làm chủ trận địa tư tưởng, là điều kiện tiên quyết để hoàn thành nhiệm vụ tại đơn vị cơ sở sau khi ra trường, họ sẽ tự giác, tích cực học tập. Việc giáo dục nhận thức phải gắn liền với việc xây dựng niềm tin và tình yêu đối với khoa học công nghệ, xóa bỏ tâm lý e ngại, bảo thủ, ngại đổi mới.

Hai là, tích cực đổi mới nội dung, hình thức và biện pháp triển khai phong trào “Bình dân học vụ số”. Giải pháp then chốt tiếp theo là đổi mới nội dung, hình thức và biện pháp triển khai phong trào. Không nên áp đặt một chương trình đào tạo số cứng nhắc cho mọi đối tượng, mà cần có sự phân tầng hóa theo trình độ và nhu cầu thực tế. Nội dung “Bình dân học vụ số” phải được tích hợp sâu vào quá trình giáo dục và đào tạo của Nhà trường. Cụ thể, cần đẩy mạnh việc hướng dẫn học viên khai thác các cơ sở dữ liệu thư viện số, sử dụng các phần mềm hỗ trợ nghiên cứu khoa học và đặc biệt là kỹ năng sản xuất các sản phẩm truyền thông số phục vụ công tác giáo dục chính trị tại đơn vị. Hình thức tổ chức cần đa dạng, linh hoạt, tránh khô khan; có thể thông qua các cuộc thi thiết kế giáo án điện tử, thi trắc nghiệm trực tuyến về Luật An ninh mạng, hoặc thành lập các “Câu lạc bộ chiến sĩ số” để những người giỏi kèm cặp, giúp đỡ những người còn yếu theo phương châm “người biết nhiều dạy người biết ít”. Việc sử dụng các nền tảng mạng xã hội nội bộ để trao đổi kinh nghiệm học tập cũng là một hướng đi hiệu quả, giúp tạo ra môi trường tương tác liên tục và sinh động.

Ba là, tiếp tục xây dựng và hoàn thiện môi trường văn hóa số ở đơn vị cơ sở. Việc xây dựng

và hoàn thiện môi trường văn hóa số trong đơn vị là giải pháp tạo sức lan tỏa bền vững. Một môi trường mà ở đó, việc ứng dụng công nghệ thông tin trở thành một chuẩn mực trong sinh hoạt và học tập sẽ thúc đẩy học viên tự giác rèn luyện. Nhà trường và đơn vị cần tiếp tục ưu tiên nguồn lực để hiện đại hóa hạ tầng công nghệ, phủ sóng wifi quân sự an toàn đến từng phòng ở, phòng học. Tuy nhiên, cùng với việc mở rộng hạ tầng, cần phải tăng cường quản lý, giám sát để đảm bảo môi trường mạng trong sạch. Phải hình thành cho học viên thói quen biết cách bảo vệ thông tin cá nhân và tài liệu mật của đơn vị. Việc phát huy vai trò của các tổ chức quần chúng như Đoàn Thanh niên, Hội đồng quân nhân trong việc phát động các phong trào thi đua “Tuổi trẻ Tiểu đoàn 11 làm chủ công nghệ số” sẽ tạo ra động lực mạnh mẽ, biến quá trình học tập thành một sân chơi trí tuệ, hấp dẫn.

Bốn là, phát huy vai trò chủ quan, năng động sáng tạo của người học viên trong nâng cao năng lực số. Giải pháp mang tính bền vững là kích hoạt tính năng động, tự giác của học viên trong việc tự học, tự rèn luyện năng lực số. Đây chính là quá trình “tự giáo dục” của mọi quá trình đào tạo. Mỗi học viên cần xây dựng cho mình một lộ trình phát triển kỹ năng số riêng biệt, phù hợp với sở trường và mục tiêu phấn đấu. Đơn vị cần có cơ chế khuyến khích, khen thưởng kịp thời những cá nhân có sáng kiến hay, ứng dụng công nghệ hiệu quả vào học tập và công tác. Đồng thời, kết quả của phong trào “Bình dân học vụ số” phải được xem là một tiêu chí quan trọng trong đánh giá, xếp loại đảng viên, đoàn viên và bình xét thi đua hàng năm. Việc gắn kết quả học tập số với lợi ích sát sườn và sự thăng tiến của học viên sẽ tạo ra áp lực và động lực cần thiết để phong trào đi vào thực chất.

Năm là, thường xuyên kiểm tra, kịp thời đôn đốc, nhắc nhở và biểu dương cá nhân tích cực của cơ quan chủ quản. Quá trình thực hiện không thể tránh khỏi những thiếu sót, để cho việc thực hiện đi vào nền nếp không thể thiếu vai trò kiểm tra, giám sát và đánh giá của cơ quan chức năng. Chất lượng của “Bình dân học vụ số” cần được đo lường bằng các bộ chỉ số cụ thể, khách quan. Qua các kỳ kiểm tra, cần kịp thời phát hiện những mắt xích yếu, những cá nhân còn tụt hậu để có biện pháp bồi dưỡng riêng biệt. Việc đánh giá không

chỉ dừng lại ở kỹ năng thao tác máy tính mà phải đánh giá được tư duy xử lý tình huống chính trị trong môi trường số. Cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa đơn vị quản lý học viên với các khoa giảng viên để thống nhất nội dung và phương pháp hỗ trợ kiến thức số cho học viên một cách bài bản nhất.

Khi phong trào này được triển khai đồng bộ, quyết liệt và sáng tạo, nó sẽ tạo ra những chuyển biến sâu sắc về chất trong đội ngũ học viên, góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị, hiện đại về công nghệ, xứng đáng là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới. Thành công của phong trào tại Tiểu đoàn 11 sẽ là mô hình điểm, là bài học kinh nghiệm quý báu để nhân rộng ra toàn Trường và toàn quân, khẳng định tâm vóc của con người Việt Nam trong kỷ nguyên số hóa toàn cầu.

III. KẾT LUẬN

Từ phong trào Bình dân học vụ trong lịch sử đến yêu cầu xây dựng “Bình dân học vụ số” ngày nay cho thấy sự tiếp nối nhất quán của tư tưởng coi nâng cao dân trí là nền tảng cho sự phát triển của đất nước. Trong bối cảnh chuyển đổi số đang trở thành xu thế tất yếu của thời đại, việc phổ cập tri thức và kỹ năng số cho toàn dân không chỉ là nhiệm vụ giáo dục mà còn là chiến lược phát triển quốc gia. Thực hiện hiệu quả “Bình dân học vụ số” sẽ góp phần thu hẹp khoảng cách số, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và tạo động lực quan trọng cho quá trình xây dựng xã hội số ở Việt Nam. Đối với học viên đào tạo cán bộ chính trị nói chung và học viên Tiểu đoàn 11 nói riêng, cần tích cực học tập nâng cao trình độ, nhất là năng lực số để tham gia vào Phong trào “Bình dân học vụ số”, trở thành một chiến sĩ tham gia đấu tranh, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong môi trường không gian số.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Bộ Khoa học và Công nghệ, Nhà Xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật (2025), *Những nội dung cơ bản về chuyển đổi số, hỏi và đáp*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- Hồ Chí Minh (2011), *Toàn Tập, tập 4*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.7.
- Trường Sĩ quan Chính trị (2025), *Hội nghị sơ kết công tác CCHC&CDS giai đoạn 2021-2025; Triển khai Phong trào “Bình dân học vụ số”*, Hà Nội, ngày 23 tháng 5 năm 2025.